सामर्षा देवेषु विघ्नस्यतत्कृत्वज्ञानात् ॥ १० ॥ तदाहसर्वमिति ॥ अहोरात्रापदेशेन एकाहोरात्रतुल्यतया ॥ ११ ॥ १२ ॥ वेपंतीं वेपमानां ॥ मधुरैः मत्प्रार्थनयास्थितासी ति तवनकश्चनदोषइत्यादिवाक्यैः क्रोधस्यसंकल्पपूर्वत्यक्तत्वादत्रशापादानं तेनास्यक्रोधजयोजातइत्युक्तं ॥ १३ ॥ ततस्तत्रबहुविघ्नदर्शनादुत्तरगमनं ॥ नैष्ठिकीं कामस्या प्यकरणंसंकल्प्य अत्युत्कटब्रह्मचर्यविषयांबुद्धिं दृढनिश्चयंजेतुकामः काममितिशेषः ॥ १४ ॥ कौशिकी विश्वामित्रभगिनीनदी ॥ १५ ॥ उत्तरेपर्वतेइत्येतत्पूर्वान्वयि

सव्रीडइवसंवृत्तश्चिताशोकपरायणः॥ बुद्धिर्मुनेःसमुत्पन्नासामर्पारघुनंदन॥ १० ॥ सर्वंसुराणांकर्मैतत्तपोपहरणंमहत्॥ अहोरात्रा पदेशेनगताःसंवत्सरादश॥ ११ ॥ काममोहाभिभूतस्यविघ्नोयंप्रत्युपस्थितः॥ सनिश्वसन्मुनिवरःपश्चात्तापेनदुःखितः॥ १२ ॥ भी तामप्सरसंदृष्ट्वावेपंतींप्रांजलिंस्थितां॥ मेनकांमधुरैर्वाक्यैर्विसृज्यकुशिकात्मजः॥ १३ ॥ उत्तरंपर्वतंरामविश्वामित्रोजगामह ॥ स कृत्वानैष्ठिकींबुद्धिंजेतुकामोमहायशाः॥ १४ ॥ कौशिकीतीरमासाद्यतपस्तेपेदुरासदं॥ तस्यवर्षसहस्राणिघोरंतपउपासतः ॥ १५ ॥ उत्तरेपर्वतेरामदेवतानामभूद्भयं॥ अमंत्रयन्समागम्यसर्वेसर्षिगणाःसुराः॥ १६ ॥ महर्षिशब्दंलभतांसाध्वयंकुशिकात्मजः ॥ देव तानांवचःश्रुत्वासर्वलोकपितामहः॥ १७ ॥ अब्रवीन्मधुरंवाक्यंविश्वामित्रंतपोधनं॥ महर्षेस्वागतंवत्सतपसोग्रेणतोषितः॥ १८ ॥ म हत्वमृषिमुख्यत्वंददामितवकौशिक॥ ब्रह्मणस्तुवचःश्रुत्वाविश्वामित्रस्तपोधनः॥ १९ ॥ प्रांजलिःप्रणतोभूत्वाप्रत्युवाचपितामहं॥ ब्र ह्मर्षिशब्दमतुलंस्वार्जितैःकर्मभिःशुभैः॥ २० ॥ यदिमेभगवान्नाहततोहंविजितेंद्रियः॥ तमुवाचततोब्रह्मानतावत्त्वंजितेंद्रियः॥ २१ ॥

समागम्य ब्रह्मणेतिशेषः ॥ १६ ॥ लभतां भगवन्निति शेषः ॥ १७ ॥ देवप्रार्थनयामहर्षिशब्देनैवसंबोधयति महर्षेइति ॥ १८ ॥ महत्त्वस्यविवरणं ऋषिमुख्यत्वमिति ॥ १९ ॥ प्र त्युवाचेति पितामहमितिशेषः ॥ अतुलं सर्वोत्तमंब्रह्मर्षिशब्दं मदभीष्टं स्वार्जितैःकर्मभिःप्राप्यं यदियतोभगवान्नाह नवदति ततोमन्येहंविजितेंद्रियः ॥ अत्रकाकुः ॥ नविजितेंद्रियइत्यर्थः ॥ नतावदिति विकारहेतुसंनिधाने विकाराभावेहितत्वमितिभावः ॥ नतावदितिलोकोक्तौ ॥ २० ॥ २१ ॥